

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE INSTRUMENTO III
 CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA
 TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015 DO 29 DE OUTUBRO)

Curso 2024/25

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN									
DISCIPLINA: INSTRUMENTO III									
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN					ITINERARIO		FRAUTA	
CARÁCTER	MATERIAS OBRIGATORIAS ESPECÍFICAS					TIPO DE CLASE		INDIVIDUAL	
DEPARTAMENTO	VENTO MADEIRA					XEFE/A DE DPTO.		ISMAEL VAQUERO BAQUERO	
CURSOS	1º curso	2º curso		3º curso		4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	JULIO CABO MESSEGUER
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	Horas de clase semanais:	1,5H
ECTS/CUAD.	-	-	9	-	-	-	-		
DOCENTES:	NOME E APELIDOS					EMAIL/TEL/WEB		TITORÍA	
	Julio Cabo Messeguer					cabo@edu.xunta.gal		Venres de 13.00 a 14.00 h	

2. DESCRITOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madureza creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Repertorio con instrumento de tecla acompañante sendo inherente á súa esencia e existencia. Débese considerar tamén a estratexia de intentar relacionar dentro do posible, o contido propio da materia coa anteriormente mencionada e coa de Música de Cámara, permitindo que as tres se poidan complementar.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	E11, E12, E14, E15, E16, E110
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015 do 29 de outubro.	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Interpretar un repertorio de obras de diferentes épocas e estilos de dificultade adecuada a este nivel.	T1, T6, T13, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, EI1, EI2, EI4, EI5, EI10
2. Acadar autonomía para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc...	T1, T2, T3, T6, T13, T15, X1, X3, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6
3. Coñecer as convencións interpretativas de cada estilo e época.	T1, T13, T17, X1, X3, X8, X11, X13, EI1, EI4, EI5, EI10
4. Adestrar a memoria.	T1, T3, T6, T13, T15, X1, X8, X21, X24, EI2, EI5
5. Coñecer e practicar os diferentes instrumentos da familia da frauta.	T1, T3, T13, X1, X6, X8, X11, EI1, EI4
6. Adquirir hábitos de estudo correctos que permitan o desenvolvemento do sentido autocrítico, a capacidade de superación e a rendabilidade do tempo empregado.	T 1, T2, T3, T6, T13, T15, X1, X3, X8, X13, X21, X24; EI2, EI4, EI5, EI6

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN *		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Interpretación.	1.1 Respiración, recursos e exercicios. 1.2 Sonoridade como base da interpretación. 1.3 Escalas, arpeixos, exercicios diarios como base imprescindible para unha correcta interpretación. 1.4 Articulación (diferentes tipos de picados, ligados, acentos, combinación dos mesmos e traballo axeitado para os mesmos) 1.5 O fraseo. Aplicación das variedades de articulación e combinacións posibles de sonoridade. 1.6 Desenvolvemento de exercicios específicos a partir das dificultades ou necesidades atopadas nunha obra ou estudo. 1.7 Estudos de diferentes estilos. 1.8 Obras de diferentes estilos. 1.9 Interpretación en público (convencións e dificultades) 1.10 Autoaprendizaxe como parte principal da formación do intérprete. 1.11 Autoavaliación do método de traballo individual. 1.12 Preparación e realización de probas e audicións de forma autónoma.	2 ☐ 11 ☐ (65 min)
2. Análise musical aplicada.	2.1 Contextualización estilística e histórica do material a interpretar. 2.2 Análise formal aplicada. 2.3 Análise harmónica aplicada.	11 ☐ (10 min)
3. Estudio do repertorio con instrumento acompañante.		Presenciais na disciplina de Repertorio con pianista acompañante.
4. Coñecemento dos principais compositores, escolas e tendencias da creación musical.		11 ☐ (5 min)
5. Desenvolvemento da memoria musical.	5.1 Memorización de exercicios técnicos. 5.2 Memorización de pasaxes musicais. 5.3 Memorización de obras breves.	11 ☐ (10 min)
6. Audición pública	6.1 Interpretación en público das obras e/ou estudos traballadas en clase e propostas polo profesor.	3 ☐
*Temas aos que se adicará unha sesión completa ☐ *Temas aos que se adicará parte de cada unha das sesións ☐		TOTAL SESIÓNS: 16

* Se o número de sesións non coincidir coas propostas por causas de calendario, adaptaranse os contidos ás sesións efectivas no curso.

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
<p>1. Actividades de ensino aprendizaxe</p> <p>1.1 Recuperación de lagoas ou ideas erróneas. Actividades de avaliación das capacidades adquiridas polo alumno ao longo da súa formación previa e do seu traballo individual. Propostas de métodos de traballo adicados a acadar novos obxectivos así como a mellorar os aspectos mal asimilados.</p> <p>1.2 Reforzamento e consolidación do traballo. Actividade na que se traballará sobre competencias xa adquiridas para o reforzamento das mesmas e como paso previo ao salto posterior cualitativo e cuantitativo en cada un dos temas propostos.</p> <p>1.3 Elaboración e reelaboración da información. Actividade de reflexión (conxunta na aula e posteriormente individual do alumno) e acción tanto no eido técnico como interpretativo. O alumno será guiado técnica e interpretativamente na aula en cada sesión, requiríndolle en sucesivas sesións a posta en práctica da reflexión, elaboración e reelaboración tanto de exercicios técnicos como interpretativos que o conduzan a unha maior autonomía na resolución de problemas no desenvolvemento do feito interpretativo.</p>	18	63,5	81,5
<p>2. Actividades de consolidación</p> <p>2.1 Audicións públicas de fruta con acompañamento de piano.</p> <p>2.2 Audicións públicas de fruta soa.</p> <p>Actividade que consiste na interpretación en público das obras de fruta con acompañamento de piano e/ou de fruta soa propostas polo profesor. Os profesores de fruta serán o tribunal cualificador de esta actividade. A actividade será avaliada respetando a porcentaxe especificada nos criterios de avaliación.</p> <p>2.3 Exames de estudos.</p> <p>Actividade que consiste na interpretación dun ou máis estudos dos traballados durante as clases individuais ante os profesores de fruta como tribunal. A actividade será avaliada respetando a porcentaxe especificada nos criterios de avaliación.</p>	6	0	6
<p>3. Práctica individual. Actividade individual do alumno na que practicará tódolos contidos traballados en clase tratando de acadar os obxectivos descritos na programación.</p>	0	175'5	175'5

4. Pesca de información. Actividade de pesca de información por parte do alumno na que complementará o coñecemento dos contidos a traballar investigando sobre os compositores, estilos, contextos históricos, discografía, bibliografía, etc. das obras traballadas en clase.	0	5	5
5. Actividades complementarias e extraacadémicas 5.1 Probas e concursos do centro. 5.2 Probas e concursos fora do centro. 5.3 Cursos e masterclases con intérpretes de reputado prestixio. Participación en probas e concursos tanto dentro como fora do centro así como asistencia a cursos e masterclases impartidas por intérpretes de reputado prestixio.	0	2	2
TOTAL HORAS:			270

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Interpretación dos exercicios técnicos, estudos e obras propostos polo profesor en cada unha das clases.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nivel técnico amosado nas clases. 2. Execución rítmica precisa e segura. 3. Calidade do son e afinación. Homoxeneidade, riqueza tímbrica e gradacións dinámicas. 4. Fidelidade ao texto. 5. Interpretación correcta dos signos de articulación e expresión. 6. Coherencia e rigor estilística na interpretación. 7. Capacidade autocrítica. 8. Autonomía no traballo amosado. 9. Autonomía na proposición de exercicios para a superación de dificultades técnicas específicas. 	Todas	50,00%
Audicións públicas de frauta con acompañamento de piano e audicións públicas de frauta soa.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Execución rítmica precisa e segura. 2. Calidade do son e afinación. Homoxeneidade, riqueza tímbrica e gradacións dinámicas. 3. Fidelidade ao texto. 4. Interpretación correcta dos signos de articulación e expresión. 5. Coherencia e rigor estilística na interpretación. 6. Capacidade autocrítica. 	Todas	25,00%

	<ol style="list-style-type: none"> 7. Autonomía no traballo amosado. 8. Profesionalidade no escenario, utilización de recursos escénicos e interpretación de memoria do repertorio. 		
Exames de estudos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Execución rítmica precisa e segura. 2. Calidade do son e afinación. Homoxeneidade, riqueza tímbrica e gradacións dinámicas. 3. Fidelidade ao texto. 4. Interpretación correcta dos signos de articulación e expresión. 5. Coherencia e rigor estilística na interpretación. 6. Capacidade autocrítica. 7. Autonomía no traballo amosado. 	Todas	25,00%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Audición pública. Interpretación dun estudio e tres obras de diferentes estilos, cando menos unha delas para frauta sola.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Execución rítmica precisa e segura. 2. Calidade do son e afinación. Homoxeneidade, riqueza tímbrica e gradacións dinámicas. 3. Fidelidade ao texto. 4. Interpretación correcta dos signos de articulación e expresión. 5. Coherencia e rigor estilística na interpretación. 6. Capacidade autocrítica. 7. Autonomía no traballo amosado. 8. Profesionalidade no escenario, utilización de recursos escénicos e interpretación de memoria do repertorio. 	Todas	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*PERDA AVALIACIÓN CONTINUA)			
*(Alumnos que superen as 3 faltas por cuadrimestre, establecidas no centro, aprobadas en consello escolar)			
Audición pública. Interpretación dun estudio e tres obras de diferentes estilos, cando menos unha delas para frauta sola.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Execución rítmica precisa e segura. 2. Calidade do son e afinación. Homoxeneidade, riqueza tímbrica e gradacións dinámicas. 3. Fidelidade ao texto. 4. Interpretación correcta dos signos de articulación e expresión. 5. Coherencia e rigor estilística na interpretación. 6. Capacidade autocrítica. 7. Autonomía no traballo amosado. 8. Profesionalidade no escenario, utilización de recursos escénicos e interpretación de memoria do repertorio. 	Todas	100%

6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

<p>Audición pública.</p> <p>Interpretación dun estudio e tres obras de diferentes estilos, cando menos unha delas para frauta sola.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Execución rítmica precisa e segura. 2. Calidade do son e afinación. Homoxeneidade, riqueza tímbrica e gradacións dinámicas. 3. Fidelidade ao texto. 4. Interpretación correcta dos signos de articulación e expresión. 5. Coherencia e rigor estilística na interpretación. 6. Capacidade autocrítica. 7. Autonomía no traballo amosado. 8. Profesionalidade no escenario, utilización de recursos escénicos e interpretación de memoria do repertorio. 	<p>Todas</p>	<p>100%</p>
--	---	--------------	-------------

CRITERIO PARA A CONCESIÓN DE MATRÍCULA DE HONRA.

Os alumnos que acaden unha cualificación de 9 poderán ser propostos para obter matrícula de honra.

No caso de que o número de alumnos propostos supere ó número de matrículas de honra posibles, resolverase nas audicións programadas para a avaliación do cuadrimestre.

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
<p>Deberanse cumprir as disposicións vixentes no marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral d dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social.</p> <p><i>Asimesmo terase en conta a ORDE do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.</i></p>	<p>Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.</p>

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

<p>MÉTODOS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • BERNOLD, Ph.: LA TÉCHNIQUE D'EMBOUCHURE LA STRAVAGANZA • DICK, R.: EL DESARROLLO DEL SONIDO MEDIANTE NUEVAS "TECNICAS (<i>Tone development through extended techniques</i>), trad. Alfredo García Martín-Córdova, MUNDIMÚSICA EDICIONES • MOYSE, M.: ÉTUDES ET EXERCICES TECHNIQUES LEDUC (AL 16443) GAMMES ET ARPÈGES LEDUC (AL 18165) "DE LA SONORITÉ": ART ET TECHNIQUE LEDUC (AL 18266) • REICHERT, M. A.: SEPT EXERCICES JOURNALIERS LEDUC (AL 20751) • TAFFANEL, P.: GAUBERT, Ph.: 17 EXERCICES JOURNALIERS LEDUC (AL 17204) • WYE, Tr.: TEORÍA Y PRÁCTICA DE LA FLAUTA (OS 6 VOLUMES) MUNDIMUSICA EDICIONES
----------------	--

ESTUDIOS	<ul style="list-style-type: none"> • DAMASE, J. M.: 24 ETUDES POUR FLÛTE HENRY LEMOINE (4 a escoller) • JEANJEAN, P.: ÉTUDES MODERNES A.LEDUC (4 a escoller) • OFFERMANS, W.: FOR THE CONTEMPORARY FLUTIST ZIMMERMANN (mínimo 1 a escoller)
OBRAS PARA FRAUTA SOA (listado orientativo)	<ul style="list-style-type: none"> • BACH, C. Ph. E.: SONATA A-MOLL AMADEUS (BP 675) • BOZZA, E.: IMAGE POUR FLÛTE SEULE LEDUC • IBERT, J.: PIÉCE POUR FLÛTE SEULE LEDUC • KARG-ELERT, S.: SONATA APPASIONATA ZIMMERMANN • KÜHLAU, Fr.: FANTASÍA (unha a escoller) N° 1, 2 E 3 OP.38 AL. FARRENC • OFFERMANS, W.: HONAMI ZIMMERMANN • RIVIER, J.: VIREVÓLTES POUR FLÛTE SOLO J.ROMETTE
OBRAS PARA FRAUTA E BAIXO CONTINUO OU CLAVE OBRIGADO (listado orientativo)	<ul style="list-style-type: none"> • BACH, C. Ph. E.: 6 SONATEN FÜR FLÖTE UND B. C. MIT VIOLONCELLO (a elexir) ZIMMERMANN (18000) • BACH, J. S.: SONATA (unha a escoller): SOL MENOR BWV 1020; MI BEMOL MAIOR BWV 1031; DO MAIOR BWV 1033 HENLE (HN 328) • BACH, J. S.: SONATA (a escoller): LA MAIOR BWV 1032; SONATE MI MINOR BWV 1034; MI MAIOR BWV 1035 BREITKOPF and HÄRTEL (19658,21021,16201 E 16319) • QUANTZ, J. J.: 6 SONATAS (2 VOL.) (unha a escoller) BÄRENREITER (8006 e 8007) • TELEMANN, G. Ph.: ZWÖLF METHODISCHE SONATEN (unha a escoller) BÄRENREITER édition complète (BA 2951)
OBRAS PARA FRAUTA E PIANO (listado orientativo)	<ul style="list-style-type: none"> • BOEHM, Th.: NEL COR PIÙ, OP. 4 BILLAUDOT (GB 1569); GRANDE POLONAISE, OP. 16 BILLAUDOT (GB2290) • BORNE, Fr.: FANTAISIE BRILLANTE SUR "CARMEN" DE G. BIZET BILLAUDOT (MRB 1457) • DUTILLEUX, H.: SONATINE LEDUC • FRANCK, C.: SONATA EN LA MAJEUR IMC (2540) • KARG-ELERT, S.: CANZONA SINFÓNICA MASTER MUSIC PUBLICATIONS • MARTIN, Fr.: BALLADE (1938) UNIVERSAL (UE 18034) • REINECKE, C.: SONATA UNDINE OP. 167 • SANCAN, P.: SONATINE DURAND • SCHUBERT, Fr.: VARIATIONEN ÜBER "TROKNE BLUMEN" OP.POST. 160 D 802 (1823-1824) BREITKOPF and HÄRTEL (EB 6658); HENLE (474); BÄRENREITER (BA 6819); WIENER URTEXT <p><u>FRAUTA E ORQUESTRA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • BACH, C. Ph. E.: CONCERTO (un a escoller): Re m Wq 22 IMC (3046); La M SCHOTT; Si bemol M, Sol M, La m BREITKOPF and HÄRTEL • BACH, J.S.: SUITE N°2 EN SI MENOR EDITIO MUSICA BUDAPEST • DANZI, Fr.: CONCIERTO EN RE MENOR EULENBURG • DEVienne, Fr.: CONCERTO (un a escoller) INTERNATIONAL MUSIC COMPANY • MOZART, W. A.: CONCERTO (a escoller): N° 1 EN SOL M, K 313 (1778) HENLE (673 E 674); N° 2 EN RE M, K 314 (1778) IMC (1962 E 2092)

LIBROS

- **ARIAS, A.: HISTORIAS DE LA FLAUTA, AUTORES Y OBRAS TIENTO**
- **ARTAUD, P.-Y.: À PROPOS DE PÉDAGOGIE BILLAUDOT (GB6028)**
- **BOEHM, Th.: THE FLUTE AND FLUTE PLAYING DOVER**
- **BROWN, R.: THE EARLY FLUTE, A PRACTICAL GUIDE CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS**
- **DEBOST, M.: UNA FLAUTA SENCILLA... SONATA EDICIONES (tradución de Taciana Gómez Malet)**
- **GIRARD, A.: LA FLÛTE (HISTOIRE ET RICHESSES DE LA FLÛTE) GRÛND**
- **GRAF, P.-L.: INTERPRETATION (2001) SCHOTT (ED9235)**
- **LE ROY, R.: TRAITÉ DE LA FLÛTE EMT (930)**
- **LORENZO, L. de: MY COMPLRTE STORY OF DE FLUTE LUBBOCK TEXAS TECH UNIVERSITY PRESS**
- **POWELL, A.: THE FLUTE BOOK YALE UNIVERSITY PRESS**
- **QUANTZ, J. J.: ESSAI D'UNE MÉTHODE POUR APPRENDRE À JOUER DE LA FLÛTE TRAVERSIÈRE ZURFLUH FAC-SIMILÉ**
- **TOFF, N.: THE FLUTE OXFORD UNIVERSITY PRESS**
- **TROMLITZ, J. G.: MÉTODO MINUCIOSO Y DETALLADO PARA TOCAR LA FLAUTA DASÍ-FLAUTAS EDICIONES (tradución de Manuel Morales)**
- **VEILHAN, J.-C.: LES RÈGLES DE L'INTERPRÉTATION MUSICALE À L'ÉPOQUE BAROQUE (S.XVII-XVIII) LEDUC (AL 25436)**